

3.4.2. Statsborgerskab

Besiddelse af dansk statsborgerskab har en række retsvirkninger, der gælder over alt i riget (f.eks. valgret til Folketinget, jf. grundlovens § 29).

Desuden fremgår det af den særlige kompetencebestemmelse i grundlovens § 44, at meddelelse af dansk statsborgerskab til udlændinge (naturalisation) sker ved lov.

På den baggrund finder regeringen, at det ikke kan overlades til de færøske myndigheder at varetage spørgsmål, der vedrører opnåelse eller fortabelse af dansk statsborgerskab.

3.4.3. Højesteret

Efter regeringens opfattelse er grundloven ikke til hinder for, at det overlades til de færøske myndigheder at regulere retsplejen på Færøerne, herunder at oprette selvstændige domstole på Færøerne, jf. lovens liste I, nr. 10, og pkt. 6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Reguleringen af retsplejen vil naturligvis skulle udøves inden for grundlovens rammer. Det gælder f.eks. kravet om medvirken af nævninger og lægdommere inden for strafferetsplejen, jf. grundlovens § 65, stk. 2, samt de krav, der efter grundloven gælder med hensyn til domstolenes uafhængighed.

Hertil kommer, at grundloven indeholder en forudsætning om, at riget har én fælles, øverste domstol (Højesteret). En tilsvarende forudsætning kan siges at følge af et hensyn til rigsenheden.

Det indebærer for det første, at den samlede ordning for behandling af færøske retssager må indrettes på en sådan måde, at visse sager kan indbringes for Højesteret, jf. herved lovforslagets § 4 samt pkt. 4.3 og pkt. 6.1 i lovforslaget almindelige bemærkninger.

For det andet indebærer forudsætningen om én fælles, øverste domstol efter regeringens opfattelse, at det ikke kan overlades til de færøske myndigheder at udøve beføjelser, der angår Højesterets organisation m.v., herunder at udforme processuelle regler for færøske sager, der føres i Højesteret, eller regler om, hvilke sager der kan indbringes for Højesteret.

Det vil for det tredje ikke kunne overlades til de færøske myndigheder at regulere spørgsmål med tilknytning til Højesterets judicielle virksomhed. Det vil heller ikke kunne overlades til de færøske myndigheder at træffe beslutning

om, at der skal ske genoptagelse af en sag, hvori Højesteret har afsagt dom.

3.4.4. Udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik

Efter grundlovens § 19 handler kongen (regeringen) på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender. Heri ligger, at enkelte dele af riget efter grundloven ikke har eller ville kunne tillægges selvstændig kompetence i disse anliggender. Det ville derfor forudsætte en grundlovsændring, hvis Færøerne statsretligt skulle have adgang til på egne vegne at handle på dette område.

Spørgsmålet er herefter, om der forfatningsretligt set er mulighed for, at Færøerne kan handle på rigets vegne i en række mellemfolkelige anliggender. Herom bemærkes følgende:

De færøske myndigheder vil ved at handle på rigets vegne binde hele riget, således at dispositioner på det udenrigspolitiske område som udgangspunkt vil berøre rigets generelle udenrigspolitiske forhold. Eventuelle spørgsmål om folkeretligt ansvar for manglende overholdelse af en aftale indgået af Færøerne vil derfor inddrage rigsmyndighederne.

Herved adskiller udenrigspolitik sig afgørende fra tilfælde, hvor de færøske myndigheder har regeludstedende og udøvende myndighed, idet disse beføjelser kun giver adgang til at fastsætte regler m.v. med virkning på Færøerne. Betingelsen om, at der til de færøske myndigheder kun kan overlades anliggender, der alene vedrører Færøernes forhold, vil derfor aldrig kunne være (fuldt ud) opfyldt for så vidt angår mellemfolkelige anliggender.

Det er derfor regeringens opfattelse, at grundloven vil være til hinder for en egentlig overladelse af beføjelser til de færøske myndigheder til at handle i mellemfolkelige anliggender omfattet af grundlovens § 19, stk. 1. Som en konsekvens heraf må det desuden antages, at det ikke vil være muligt at overlade regeludstedende kompetence på det udenrigspolitiske område til de færøske myndigheder – det vil sige bl.a. udstedelse af regler om udenrigstjenestens forhold.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at det er udelukket at gennemføre en ordning, hvor landsstyret får fuldmagt til at handle på rigets vegne i visse udenrigspolitiske anliggender. I den forbindelse kan der henvises til, at regeringen har tilkendegivet overfor Færøerne og Grønland, at regeringen er indstillet på at drøfte en